

Ordinaziun davart la furmaziun fundamentala professionala da la spezialista e dal spezialist d'hotel e da gastronomia

sa basond sin l'art. 45 da la constituziun chantunala ¹⁾

relaschada da la regenza ils 12 d'avust 2008

I. Disposiziuns generalas

Art. 1

La designaziun da la professiun è spezialista d'hotel e da gastronomia respectivamain spezialist d'hotel e da gastronomia.

Designaziun da la professiun

Art. 2

La furmaziun fundamentala professionala cumenza cun l'onn da scola da la scola respectiva. El dura 3 onns ed intermediatescha las abilitads fundamentalas en tut ils secturs da l'hotellaria e da la gastronomia.

Cumenzament, durada e finamira da la furmaziun fundamentala professionala

Art. 3

¹ La scola vala sco manaschi d'emprendissadi ed è part contrahenta dal contract d'emprendissadi.

Pretensiuns a la scola

² Ella intermediatescha la furmaziun da scola e – en collavuraziun cun il manaschi da praticum – la furmaziun en la pratica professionala.

³ Las personas d'instrucziun han d'ademplier las pretensiuns minimalas che la confederaziun prescriva a las personas d'instrucziun da la furmaziun fundamentala professionala.

Art. 4

¹ Ils manaschis da praticum ston garantir ch'il program da scolaziun vegn intermedià tenor las finamiras da scolaziun e tenor l'urari per la scolaziun e per la furmaziun da scola, per ils praticums e per la procedura da qualificaziun da la spezialista d'hotel e da gastronomia e dal spezialist d'hotel e da gastronomia. Els ston posseder ina permissiun da l'uffizi.

Pretensiuns al manaschi da praticum

² Sch'i n'è betg avant maun ina permissiun excepziunala ch'è vegnida procurada ordavant tar l'uffizi ha il dumber da las emprendistas e dals emprendists da star da princip en la suandanta relaziun cun il dumber da

---

¹⁾ DG 110.100

las furmaturas e dals furmaturs qualifitgads da la professiun, da las persunas spezialisadas sco er da la grondezza dal manaschi:

- a) en in manaschi, en il qual è engaschè ina furmatura u in furmatur da la professiun per 100 pertschient dastga vegnir scolada mo in'emprendista u in emprendist;
- b) per mintga persuna spezialisada supplementara che ha in engaschi da 100 pertschient ubain per duas persunas spezialisadas che han mintgamai in engaschi d'almain 60 pertschient dastga vegnir scolada in'ulteriura emprendista u in ulteriur emprendist.

³ Sch'in sectur da scolaziun na po betg vegnir intermedià en in manaschi da praticum, sto vegnir absolvi in praticum parzial en in auter manaschi.

Art. 5

Pretensiuns a las furmaturas ed als furmaturs da la professiun sco er a las persunas spezialisadas

¹ Il dretg da scolar emprendistas ed emprendists en praticums han las titularas ed ils titulars d'in diplom reconuschè d'ina scola professiunala superiura d'hotellaria.

² Las furmaturas ed ils furmaturs da la professiun ston avair las caracteristicas personalas ch'èn necessarias per scolar emprendistas u emprendists e ston avair absolvi cun success in curs da scolaziun per furmaturas e per furmaturs da la professiun.

³ Il dretg da scolar en lur champ professiunal han ultra da quai persunas spezialisadas che possedan in attestat federal u chantunal da qualificaziun u in diplom equivalent e che han fatg ina pratica professiunala d'almain 3 onns en la gastronomia respectivamain en l'hotellaria.

II. Program da scolaziun

Art. 6

Finamiras da scolaziun ed urari

Las finamiras da scolaziun e l'urari per la scolaziun e per la furmaziun da scola, per ils praticums e per la procedura da qualificaziun vegnan fixads da la regenza en in'aggiunta ¹⁾ tar questa ordinaziun.

Art. 7

Instrucziun en scola

¹ La scola intermediéscha a las emprendistas ed als emprendists las enconuschientschas da la professiun en ina instrucziun teoretica e pratica La scola intermediéscha er la furmaziun generala. Sin basa da las finamiras da scolaziun fa ella in plan d'instrucziun intern per la scola.

² A las emprendistas ed als emprendists metta la scola a disposiziun las plazzas da lavur adattadas ed ils indrizs ch'èn necessaris per la furmaziun da scola.

---

¹⁾ CUL 2008, FUC 2857

³ La furmaziun da scola duai sche pussaivel preparar e reflectar las lavurs praticas. Il contact cun las furmaturas e cun ils furmaturs da la professiun sco er cun las personas spezialisadas en ils manaschis da praticum duai vegnir tschertgà.

Art. 8

¹ Ils praticums cumpletteschan l'instrucziun en scola.

Scolaziun en ils praticums

² La scolaziun ha da vegnir fatga uschia che sias finamiras pon vegnir cuntanschidas.

Art. 9

La scola e l'uffizi surveglian ils praticums en ils manaschis respectivs.

Surveglianza en il manaschi da praticum

Art. 10

Las emprendistas ed ils emprendists absolvan dus praticums. L'emprim praticum dura 1 onn (praticum I) e vegn fatg suenter il 2. semester da la scolaziun, il segund praticum (praticum II) dura ½ onn e vegn fatg suenter il 5. semester da la scolaziun.

Durada e repartiziun dals praticums

Art. 11

¹ Las emprendistas ed ils emprendists scrivan durant mintga praticum in rapport, en il qual vegnan menziunadas las lavurs essenzialas, las abilitads acquistadas e las experienschas persunalas ch'ellas e ch'els han fatg en il manaschi. Il rapport sto vegnir suttascrit da la furmatura u dal furmatur da la professiun e sto vegnir suttamess a la scola per l'approvaziun.

Rapport da praticum

² Per promover e per profundar las abilitads che ston vegnir acquistadas en il manaschi da praticum po la scola dar leziyas a las emprendistas ed als emprendists che vegnan elavuradas en connex cun il praticum.

Art. 12

La furmatura u il furmatur da la professiun menziunescha il stadi da la scolaziun da l'emprendista u da l'emprendist mintgamai en in rapport da scolaziun ed en in formular da giudicament per ils secturs da scolaziun cuschina, service, economia da chasa e recepziun/administraziun. Quests dus documents ston vegnir discutads cun l'emprendista u cun l'emprendist.

Rapport da scolaziun

Art. 13

¹ Sin basa dals formulars da giudicament per la cuschina, per il service e per l'economia da chasa vegn calculada la nota per il praticum I.

Valitaziun dals praticums

² Sin basa dal formular da giudicament per la recepziun/administraziun vegn calculada la nota per il praticum II.

³ Las notas dals praticums quintan per la procedura da qualificaziun.

Art. 14

- Repetiziun ¹ Tgi che na vegn betg promovì la fin dal semester tenor las disposiziuns da l'urden da promoziun ch'è vegnì relaschà da la scola, po repeter il semester. Tgi che na vegn betg promovì duas giadas durant l'entira durada da la scolaziun, sto sortir da la scola.
- ² Sch'in praticum vegn giuditgà cun ina nota insufficienta u sch'el vegn interrut, po el vegnir repetì ina giada.
- ³ Sch'ina emprendista u sch'in emprendist sto repeter in semester u in praticum, sto la scola trametter a l'uffizi ina dumonda per ina prolungaziun dal contract d'emprendissadi ch'è eventualmain necessaria.

III. Procedura da qualificaziun

Art. 15

- Realisaziun, organisaziun ¹ La procedura da qualificaziun vegn realisada tenor las prescripziuns davart la procedura da qualificaziun en la furmaziun fundamentala professiunala.
- ² L'examen vegn realisà en la scola u en autras localitads adattadas.

Art. 16

- Object La procedura da qualificaziun s'orientescha vi da las finamiras da scolaziun che vegnan menziunadas en l'aggiunta ¹⁾ tar questa ordinaziun.

Art. 17

- Meds auxiliars Cun la clamada a l'examen vegni communitgà tge meds auxiliars ch'èn permiss.

Art. 18

- Roms d'examen e dimensiun da temp ¹ Suentar il 5. semester da scolaziun vegnan examinads ils suandants roms sco examen parzial:
a)	ils roms professiunals "turistica", en scrit	90 minutas
b)	economia e societad, en scrit	3 uras
	a bucca	15 minutas
c)	infurmaziun, communicaziun, administraziun, en scrit	90 minutas
d)	linguas ed ecologia, en scrit	150 minutas

---

¹⁾ CUL 2008, FUC 2857

lingua chantunala sco lingua estra u franzos, a bucca	15 minutas
anglais, a bucca	15 minutas

² Suentar il 6. semester da scolaziun vegnan examinads ils suandants roms sco examen final:

a)	ils roms professiunals "hotel"	
	hotel, examen practic	3-4 uras
	en scrit ed a bucca	30-60 minutas
b)	ils roms professiunals "restaurant"	
	cuschina e service, examen practic	7-8 uras
	cuschina e/u service, en scrit ed a bucca	2-3 uras
c)	ils roms professiunals "economia da chasa"	
	economia da chasa, examen practic	2-3 uras
	economia da chasa, en scrit ed a bucca	2-3 uras

Art. 19

¹ La tscherna da las expertas e dals experts sa drizza tenor las prescripziuns davart la procedura da qualificaziun en la furmaziun fundamentala professiunala. Expertas ed experts

² Las expertas ed ils experts infurmeschan las emprendistas ed ils emprendists davart il decurs da l'examen ed als rendan attent che incumbensas betg elavuradas vegnan validadas cun la nota 1. Ina experta u in expert surveglia permanentamain l'execuziun da las lavurs d'examen en scrit e fixescha las observaziuns en scrit. Almain duas expertas u almain dus experts giuditgeschan las lavurs d'examen en scrit.

³ La part a bucca vegn examinada d'almain duas expertas u d'almain dus experts. In'experta u in expert fa in protocol dal discurs d'examen.

Art. 20

¹ Sch'i sa mussan durant l'examen mancanzas tar la scolaziun da la part dal manaschi u da la part da la scola, menziuneschan las expertas ed ils experts quellas observaziuns en lur rapport. Rapport da las expertas e dals experts

² Il rapport vegn tramess a l'uffizi ensemen cun il formular da las notas.

Art. 21

Integraziun da
notas da posiziun
en las notas
d'examen

Per la procedura da qualificaziun vegnan validads ils suandants roms cun agid da las posiziuns correspudentas:

- a) ils roms professiunals "turistica"
pos. 1, en scrit,
pos. 2 media da las notas dals attestats da tut ils semesters da scola;
- b) economia e societad
pos. 1, en scrit ed a bucca,
pos. 2 media da las notas dals attestats da tut ils semesters da scola;
- c) infurmaziun, comunicaziun, administraziun, en scrit
pos. 1, en scrit,
pos. 2 media da las notas dals attestats da tut ils semesters da scola;
- d) linguas ed ecologia
pos. 1, en scrit, e la media da las notas dals attestats da tut ils semesters da scola,
pos. 2 talian e franzos, a bucca, e la media da las notas dals attestats da tut ils semesters da scola,
pos. 3 englais, a bucca, e la media da las notas dals attestats da tut ils semesters da scola;
- e) ils roms professiunals "hotel" e "cuschina"
pos. 1, examen practic (quinta duas giadas),
pos. 2, en scrit ed a bucca;
- f) ils roms professiunals "restaurant"
pos. 1 cuschina, examen practic (quinta duas giadas),
pos. 2 service, examen practic (quinta duas giadas),
pos. 3 cuschina e/u service, en scrit ed a bucca;
- g) ils roms professiunals "economia da chasa"
pos. 1, examen practic (quinta duas giadas),
pos. 2, en scrit ed a bucca;
- h) praticum I
pos. 1 cuschina,
pos. 2 service,
pos. 3 economia da chasa;
- i) praticum II
pos. 1 recepziun/administraziun.

Art. 22

Notas da
posiziun, notas
dals roms
d'examen

¹ Las prestaziuns vegnan validadas cun notas dad 1 fin 6. La nota 4 e notas pli autas stattan per prestaziuns suffizientas, las notas sut 4 represchentan prestaziuns insuffizientas.

² Sco notas da posiziun vegnan dadas notas entiras e mesas notas en ils singuls roms.

³ Las singulas notas dals roms d'examen correspundan a la media da las notas da posiziun. Ellas vegnan arrundadas ad ina cifra sunter il comma.

Art. 23

L'uffizi metta a disposiziun in formular da notas per la procedura da qualificaziun. Formular da notas

Art. 24

¹ Il resultat da la procedura da qualificaziun vegn exprimì en ina nota totala. Quella vegn eruida da las singulas notas dals roms d'examen. Las notas dals roms d'examen tenor l'artitgel 21 literas a fin d quintan ina giada, quellas tenor l'artitgel 21 literas e fin i duas giadas. Resultat da la procedura da qualificaziun

² La nota totala è la media da las notas dals roms d'examen e vegn arrundada ad ina cifra sunter il comma.

³ La procedura da qualificaziun è reussida sch'ìls singuls praticums e sche la nota totala importan en media almain 4.0 e sche betg dapli che 3 da las 12 notas dals roms d'examen n'èn notas sut la valur da 4.0. Ultra da quai na dastga nagina nota d'in rom d'examen sutpassar la valur da 3.0.

Art. 25

Tgi che ha reussì la procedura da qualificaziun, survegn l'attestat chantunal da qualificaziun ed ha il dretg da purtar la designaziun da la professiun reconuschida dal chantun "spezialista d'hotel e da gastronomia cun attestat chantunal da qualificaziun" u "spezialist d'hotel e da gastronomia cun attestat chantunal da qualificaziun". Attestat chantunal da qualificaziun

Art. 26

La repetiziun da la procedura da qualificaziun sa drizza tenor las disposiziuns da la legislaziun federala davart la furmaziun professiunala. Repetiziun da la procedura da qualificaziun

III. Disposiziuns finalas**Art. 27**

L'ordinaziun davart la scolaziun e l'instrucziun professiunala, ils praticums e l'examen final d'emprendissadi dals spezialists e da las spezialistas d'hotel e da gastronomia dals 12 da favrer 2002 ¹⁾ vegn abolida. Aboliziun dal dretg vertent

Art. 28

Questa ordinaziun entra retroactivamain en vigur il 1. d'avust 2008. Entrada en vigur

---

¹⁾ CUL 2002, 594 e midada CUL 2005, 3124